

LVIV POLYTECHNIC NATIONAL UNIVERSITY

DEPARTMENT OF HISTORY, MUSEOLOGY
AND CULTURAL HERITAGE

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА
ПОЛІТЕХНІКА»

КАФЕДРА ІСТОРІЇ, МУЗЕЄЗНАВСТВА І
КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

**За підтримки Канадського інституту українських студій
Supported by the Canadian Institute of Ukrainian Studies**

ABSTRACTS

of the 2nd International scientific and practical conference
**«CULTURAL HERITAGE: INNOVATIVE APPROACHES
AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT»**

SEPTEMBER 8-9, 2023, Lviv, Ukraine

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

II-ї Міжнародної науково-практичної конференції
**«КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ТА СТАЛИЙ
РОЗВИТОК»**

8-9 ВЕРЕСНЯ 2023 р., Львів, Україна

ABSTRAKTY RAPORTÓW

II Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej
**«DZIEDZICTWO KULTUROWE: INNOWACYJNE PODEJŚCIE I
ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ»**

8-9 WRZEŚNIA 2023 r. Lwów, Ukraina

Організатори конференції:

Національний університет «Львівська політехніка»
Кафедра історії, музеєзнавства і культурної спадщини

Organized by:

Lviv Polytechnic National University
Department of History, Museology and Cultural Heritage

Культурна спадщина: інноваційні підходи та сталий розвиток: Тези II-ї міжнародної науково-практичної конференції, 8-9 вересня 2023 року / упор. Ю. Курдина. Львів, 2023. 145 с.

Cultural Heritage: Innovative Approaches and Sustainable Development: Abstracts of the 2nd International Scientific and Practical Conference, September 8-9, 2023 / ed. Yu.Kurdyna. Lviv, 2023. 145 p.

Dziedzictwo kulturowe: innowacyjne podejście i zrównoważony rozwój: Abstrakty raportów II Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej, 8-9 września 2023 r. / red. J.Kurdyna. Lwów, 2023. 145 s.

ISBN 978 – 966 – 418 – 407 – 3

У збірнику поміщені тези доповідей II-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Культурна спадщина: інноваційні підходи та сталий розвиток», присвяченої проблемам збереження та актуалізації історико-культурної спадщини, деколонізації культурного простору України, ролі культурної спадщини у системі сталого розвитку суспільства. Видання призначене для науковців, аспірантів, студентів, музейних працівників та всіх, хто цікавиться тематикою культурної спадщини.

Публікація тез конференції здійснено за фінансової підтримки Канадського інституту українських студій (Грантовий фонд імені Теодори та Івана Климів).

The publication of the conference abstracts was made possible thanks to the financial support by the Canadian Institute of Ukrainian Studies (CIUS) - Teodota and Iwan Klym Memorial Endowment Fund.

За достовірність поданої інформації відповідальність несуть Автори.

ЗМІСТ / CONTENT/ SPIS TREŚCI

<i>Biront Sebastian.</i> Realizacja projektu «Wspólnie dla przodków»: doświadczenia europejskie i rzeczywistości ukraińskie / Реалізація проєкту «Спільно для предків»: європейський досвід та українські реалії.	5
<i>Hnidyk Iryna.</i> Mobile applications for cultural heritage and museums: current trends.	9
<i>Pasterski Bartosz.</i> Historia i dziedzictwo kulturowe uzdrowisk w województwie podkarpackim.	11
<i>Šermukšnytė Rūta, Sabonaitytė Justina, Vinciūnas Dalius.</i> Formation of civil resistance values in history lessons: case analysis of one Vilnius high school.	19
<i>Sikora Antoni.</i> Muzea regionalne, dziedzictwo kulturowe i zrównoważony rozwój – wybrane problemy.	22
<i>Stobiecka Monika.</i> Nowe teorie w badaniach dziedzictwa.	27
<i>Zambrzycki Marek.</i> Slow museum as a response to the threats of social acceleration	30
<i>Барановська Надія.</i> Художні музеї України в час війни.	34
<i>Бойко Христина, Радомська Віолетта.</i> До питання збереження автентики сакрального настінного малярства.	38
<i>Бривко Микола.</i> «Биківнянські могили», як приклад протидії спотворенню пам'яті про політичні репресії.	43
<i>Вербицька Поліна.</i> Друга світова війна в німецьких музеях.	48
<i>Волкова Ольга.</i> Як діджиталізація впливає на музейну сферу та культурний туризм?	52
<i>Гаврилишин Петро.</i> Кімната-музей Богдана Гаврилишина в Коропецькій ОТГ (2019-2023): історія створення та функціонування.	55
<i>Горькова Анастасія, Котовська Марія, Гоменюк Валентина.</i> Міська садиба київського купця Андрія Терещенка, в якій розміщувались єврейські молитовні будинки в контексті збереження пам'яток Києво-Подолу.	58
<i>Дороцький Тарас.</i> Традиція мандрівних народних співців у Західній Україні, музична пам'ятка давньоруського Звенигорода і музейна справа.	64
<i>Зайцева Вікторія.</i> Мистецька спадщина під час війни: історія і сучасність.	69
<i>Іваньо Святослав.</i> Досвід відновлення історико-культурної спадщини у міжвоєнній Польщі.	73
<i>Кепін Дмитро.</i> Природниче пам'яткознавство як наука.	77
<i>Конюхов Сергій.</i> До питання про особливості деколонізації музеїв в Україні.	81
<i>Красиков Михайло.</i> Харківський недотуризм: проблема ревіталізації культурних атракцій.	85
<i>Лаврентьєва Валерія.</i> Цифрові інструменти та технології у збереженні та відтворенні культурної спадщини	89

<i>Лисейко Ярослав.</i> Татарські набіги на Руське воєводство і їх слід в культурній спадщині: спроба окреслення проблеми.	92
<i>Мацука Вікторія.</i> Комерціалізація культурної спадщини: досвід ЄС.	95
<i>Муравська Світлана.</i> Культурна спадщина: виклики повоєнного управління.	99
<i>Плецан Христина.</i> Гастрономічна спадщина України як джерело інспірації для розвитку креативних індустрій: культурно-історичний потенціал.	102
<i>Плуталов Сергій.</i> Культурні та креативні індустрії – драйвер стійкого регіонального розвитку.	107
<i>Поліщук Ростислав.</i> Традиційні види спорту та ігор як культурна спадщина.	111
<i>Ріней Марія.</i> Культурна спадщина України в умовах російсько-української війни на шпальтах газети «Свобода» (США).	114
<i>Рочняк Юрій.</i> Соціально-політичні концепції в архітектурі залізничних вокзалів.	117
<i>Сова Андрій.</i> Іван Боберський та збереження української культурної спадщини (на прикладі співпраці з Науковим товариством імені Шевченка).	120
<i>Терський Святослав.</i> Археопарки Волині: історія та перспективи	126
<i>Халак Надія.</i> Оцифрування архівних колекцій українських наукових, освітніх та громадсько-культурних інституцій – проєкт програми «Архіви під загрозою зникнення».	129
<i>Хома Іван.</i> Українська культурна спадщина закордоном: стан оцифрування.	137
<i>Ярміш Ганна.</i> Національний музей Григорія Сковороди на лінії вогню.	141

ПЕТРО ГАВРИЛИШИН

кандидат історичних наук, докторант,

доцент кафедри міжнародних відносин

Прикарпатського національного університету

імені Василя Стефаника

gavryshp@ukr.net

КІМНАТА-МУЗЕЙ БОГДАНА ГАВРИЛИШИНА В КОРОПЕЦЬКІЙ ОТГ (2019-2023): ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ

До знаних представників української еміграції та діаспори належить Богдан Дмитрович Гаврилишин (1926–2016) – вчений-економіст, футуролог, меценат, член Римського клубу, іноземний член НАН України, заслужений діяч науки і техніки України, очільник Фонду Богдана Гаврилишина, громадянин Канади, почесний консул України в Женеві (Віднянський 2009, 88 – 89). Появився на світ 19 жовтня 1926 р. в українській сім'ї у с. Коропець Бучацького повіту Тернопільського воєводства, коли ці землі були під владою Польщі. В середній школі навчався під час радянської і німецької окупації. В 1944 р. був вивезений нацистами на примусові роботи. Гімназію завершив у Німеччині в таборі для біженців. У 1947 р. переїхав працювати лісорубом до Канади, де очолив невдовзі місцеву профспілку. Вступив до університету Торонто, навчаючись за фахом інженер-механік. Працював на різних посадах як дослідник, інженер та менеджер. В 1957 р. був посланий з Канади корпорацією ALCAN на один рік навчатись до Центру навчання менеджменту у Женеві (ЦНМ), де здобув диплом з менеджменту виробництва. У 1960 р. на запрошення директора ЦНМ Пола Генні повертається до Женеви у якості викладача. В 1968–1986 рр. працював директором ЦНМ (перейменованого згодом на Міжнародний інститут менеджменту), відвідував багато держав, здобувши авторитет та контакти із людьми світового рівня (ЦДАГО, арк. 9). Найвідомішою працею вченого є книга «До ефективних суспільств: Дороговкази в майбутнє», вперше опублікована у 1980 р. (Гаврилишин 2009). Для молодого покоління українців залишив спогади «Залишаюсь українцем» (Гаврилишин 2011). Наприкінці існування Радянського Союзу повернувся в Україну та сприяв її відновленню і розвитку. З його ініціативи та сприяння створено такі відомі та діючі в даний час інституції як Міжнародний інститут менеджменту в Києві, Міжнародний благодійний фонд «Відродження», Міжнародний центр перспективних досліджень, Благодійний фонд Богдана Гаврилишина (перезаснований його дітьми та дружиною в 2017 р. під назвою Фонд родини Богдана Гаврилишина). Був радником Л. Кравчука та прем'єр-міністрів В. Ющенка, А. Кінаха та В. Януковича, а тому співпрацював з відомими представниками української еліти періоду незалежності. Метою нашої розвідки є розкрити історію виникнення та роботи кімнати-музею Богдана Гаврилишина в його рідному смт. Коропець Чортківського р-ну Тернопільської обл.

Знаним шляхом увічнення пам'яті про визначних осіб є створення присвячених ним музеїв. Ідея виникнення такого роду культурної інституції належить представникам родини Богдана Гаврилишина, що проживають в його рідному смт Коропці, подружній парі Володимиру Петровичу і Тетяні Юліанівні Гаврилишиним, що є авторами праці з історії Коропця (Гаврилишин, Гаврилишин 2004). Спочатку розглядався варіант розміщення даного музею в колишньому приміщенні Коропецької музичної школи, що розташоване неподалік селищної ради. Втім, через позицію тодішнього очільника Коропця, який принципово стояв на позиції продажу цього будинку, а не безкоштовної передачі в користування, зрештою зупинились на створенні музею в одній з кімнат Коропецького будинку культури, що зрештою було реалізовано у 2019 р.

За порадою тодішнього директора Івано-Франківського краєзнавчого музею Ярослава Штиркала, художні роботи по дизайну та оформленню стендів та експозицій музею виконали жителі Івано-Франківська художник Іван Гаврилів із своїм сином Андрієм, які вже мали досвід робіт такого роду.

До вироблення концепції експозицій, формулювання назв стендів, підбору до них фотографій, тексту був долучений к.і.н., доц. каф. міжнародних відносин Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника Петро Михайлович Гаврилишин, племінник Володимира Гаврилишина.

Благодійну допомогу у створенні музею надали: депутат Верховної Ради Люшняк Микола Володимирович, уродженець Коропця та депутат Івано-Франківської обласної ради Соляник Богдан Степанович, юрист Лапчак Ігор Ярославович з Виноградова на Закарпатті, далекий родич вченого. Ремонтні роботи безкоштовно виконав Храновський Любомир Іванович, родич Богдана Гаврилишина по матері. Фондом родини Богдана Гаврилишина та його дітьми надано багато матеріалів для створення експозицій: фотографії, частину бібліотеки вченого, нагороджувальні документи, нагороди, подяки, меблі тощо. Також залучено особисті кошти членів родини вченого з Коропця.

Деякі речі Богдана Гаврилишина з його квартири та офісу у Києві до музею передано його дітьми. На даний момент готується приміщення для відтворення житлової кімнати, для розміщення мебелі Богдана Гаврилишина.

Кімнату-музей Богдана Гаврилишина урочисто відкрили 17 жовтня 2019 р. в смт Коропець Тернопільської області, де Богдан Дмитрович народився й де зараз покоїться його прах. Кімната-музей Богдана Гаврилишина є складовою/відділом Коропецького народного історико-краєзнавчого музею та розташована на першому поверсі Коропецького селищного будинку культури. У кімнаті-музеї відвідувачі можуть побачити його офісний робочий стіл, за яким працював Богдан Гаврилишин, особисті речі, нагороди та багато світлин з різних етапів його життя, гіпсове погруддя вченого, його портрет авторства українського художника Василя Братанюка, що живе і працює в Петербурзі.

Крім представників місцевої влади та членів громади Коропця, на відкриття

приїхали тодішня голова Фонду Родини Богдана Гаврилишина Олена Бекреньова, студенти й викладачі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Тернопільського національного економічного університету (тепер ЗУНУ), група пластунів з м. Чорткова та один пластун Микола Данилів з Івано-Франківська, давні друзі й колеги pana Богдана.

Наприкінці квітня 2023 р. у зв'язку із станом здоров'я Володимир Гаврилишин відійшов від виконання обов'язків директора Коропецького народного історико-краєзнавчого музею, натомість його посаду з початку травня зайняла дружина Тетяна. Створена нею інвентарна книга кімнати-музею на даний момент нараховує близько 300 експонатів.

У музеї завели книгу пам'яті Богдана Гаврилишина та книгу відгуків для відвідувачів. За час існування кімнату-музей відвідали гості з майже усіх обласних центрів України (найбільше зі Львова), а також громадяни Польщі, Канади, Чехії, Швейцарії, Мексики та Іспанії, випускники програми «Молодь змінить Україну», що проводилась фондом Богдана Гаврилишина в різні роки. Кімната-музей є додатковим магнітом для туристів, що відвідують Коропець і його околиці.

ЛІТЕРАТУРА

1. Богдан Гаврилишин – Іван Дзюба. (1995) Діалог. Київ : Вид. Укр. Всесвіт. Координац. Ради та Респ. асоц. українознавців (Додаток до журналу «Сучасність» 1995. Січень, ч. 1).
2. Віднянський С. (2009) Гаврилишин Богдан Дмитрович. *Україна в міжнародних відносинах. Енциклопедичний словник-довідник*. Випуск 5. Біографічна частина: А-М / Відп. ред. М.М. Варварцев. Київ : Інститут історії України НАН України, 88 – 89.
3. Гаврилишин Б. (2009) *До ефективних суспільств: Дороговкази в майбутнє: доп. Римському Клубові*. Вид. 3-тє, допов. Київ : Пульсари.
4. Гаврилишин Б. (2011) *Залишаюсь українцем: спогади*. Київ : Пульсари.
5. Гаврилишин Т.Ю., Гаврилишин В.П. (2004) *Коропець. Історія і спогади*. Тернопіль : Воля.
6. На Тернопільщині відкрили кімнату-музей Богдана Гаврилишина. Вилучено з <https://www.istpravda.com.ua/short/2019/10/18/156391/>
7. ЦДАГО України. Ф. 334. Оп. 1. Спр. 1. 15 арк.